

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25CoP/5/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2314225404
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2314225404.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: 1. V., nar. X.X.XXXX a 2. F., nar. X.X.XXXX, E., bytom ako matka, zastúpené v konaní kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, deti rodičov - matky: F. E., nar. XX.X.XXXX, bytom V., L. č. XXX/X, a otca: V. E., nar. XX.X.XXXX, bytom V., L. č. XXX/X, toho času: K., A. XXXX/XX, zastúpeného advokátkou: Mgr. Diana Šiagyová, so sídlom Šaľa, Jánošíkova 2, o návrhu otca na nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Galanta zo dňa 26.11.2014 č.k. 16P/288/2014-8, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v časti predbežného zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti otca m e n í tak, že:

Matka je povinná obe maloleté deti o d o v z d a ť do dočasnej osobnej starostlivosti otca.

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v časti predbežnej úpravy výživného z r u š u j e .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením prvostupňový súd predbežne zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti otca dňom doručenia rozhodnutia, do právoplatného rozhodnutia vo veci 24P/183/2014 o rozvode manželstva úprave rodičovských práv a dočasne uložil matke povinnosť platiť na obe maloleté deti výživné vo výške po 27,13 Eur mesačne na každé dieťa, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám otca, dňom právoplatnosti rozhodnutia, do právoplatnosti rozhodnutia vo veci 24P/183/2014.

Rozhodnutie prvostupňový súd s použitím § 102 a § 75 ods. 1, 2, 3, 4 a 8, § 76 ods. 1 písm. a), f) O.s.p. ako i § 24 ods. 3 Zákona o rodine vecne odôvodnil v podstate tým, že na základe návrhu otca založeného v spise bez príloh, po oboznámení sa s obsahom spisu Okresného súdu Galanta č. k. 24P/183/2014 o rozvode účastníkov konania a úprave práv a povinností k maloletým deťom, najmä po preštudovaní obsahu spisu a listín založených v spise a to najmä lekárskeho potvrdenia MUDr. F. A. o dočasnej pracovnej neschopnosti matky, lekárskej správy vyhotovenej MUDr. D. B., psychiatrom ktorá bola doručená súdu dňa 21.11.2014 a následne správy zo dňa 21.08.2014 o hospitalizácii F. E., mal súd za preukázané, že je potrebné rozhodnúť tak, že deti budú dočasne zverené do starostlivosti otca a matke bude určená vyživovacia povinnosť vo výške zákonom predpísaného minima. Súd je toho názoru, že otec osvedčil základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie nebezpečenstva bezprostrednej ujmy. Preto je potrebné podľa súdu vykonať vo veci procesné úkony, aby bolo možné objektívne zistiť skutočný stav veci a zistiť dôsledne aj pomery na strane rodičov a maloletých detí. Poukazujúc na tú skutočnosť, že

rodičia detí sú manželia, spolu nežijú, deti boli dočasne zverené do starostlivosti otca, je súd toho názoru, že je potrebné určiť matke vyživovaciu povinnosť vo výške minimálneho výživného na obe deti, pretože z rozvodového spisu je zrejmé, že matka detí nie je zárobkovo činná a súdu nie je známy samostatný majetok matky. Súd návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu vyhovel, pričom sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ďalšie dôvody v odôvodnení neuvádza.

Proti tomuto uzneseniu v celom jeho rozsahu podala odvolanie matka maloletých, ktorým sa domáhala predbežne zveriť deti do svojej starostlivosti do skončenia konania o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv k maloletým deťom, vedeného na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 24P 183/2014. Ako dôvody odvolania uviedla, že deti sú počas času, keď je ich otec v práci, s jeho priateľkou, ktorú vôbec nepoznajú a je pre nich cudzia. Maloletý V. je onkologický pacient, u ktorého je potrebné dávať sústavne pozor či nie je unavený alebo nemá modriny a je s ním treba chodiť na časté kontroly lekárovi, čo zabezpečovala ona. Deti majú v V. krúžky, kam otec sľúbil, že ich bude nosiť, čo však nerobí a maloletý V. je z toho smutný. Deti sa otca boja, ľúbia ich oboch, len sa nevedia dohodnúť, kde budú bývať. U nej im bude lepšie, pretože sa ako matka o ne riadne starala, čo vie potvrdiť aj V. učiteľka. Aj otec je onkologický pacient a býva často unavený, preto sa aj v manželstve o deti starala ona. V súčasnosti si aj našla prácu s pracovnou zmenou od 7.00 do 15.00 hod s voľnými víkendmi, otec pracuje od 6.00 do 18.00 hod a aj v sobotu. Deti miluje, preto ich chce do svojej opatery.

Otec maloletých detí, ani kolízny opatrovník odvolací návrh nepodali, k doručovanému odvolaniu matky sa doposiaľ písomne nevyjadrili.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie matky maloletých má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2. písm. a) v spojení s § 81 ods. 1 a § 102 ods. 2 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), a dospel k záveru, že odvolanie matky maloletých je dôvodné len čiastočne, čo do časti nariadenej predbežnej úpravy výživného na deti, v ostanej časti je napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa v podstate vecne správne, potrebná je len zmena formulácie výroku nariadeného predbežného opatrenia.

Návrhom na nariadenie predbežného opatrenia sa otec maloletých detí prostredníctvom zastúpenia domáhal uloženia matke odovzdať mu maloleté deti do jeho starostlivosti a to až do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia v právnej veci rozvodu a úpravy práv a povinností k maloletým deťom vedenej na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 24P/183/2014. Svoj návrh odôvodnil tým, že v auguste 2014, po tom, čo mu bola matka detí neverná, opustil spoločnú domácnosť, pretože situácia v rodine už bola neúnosná. Manželstvo s matkou detí je plné hádok, osočovania a kriku, čoho svedkom sú aj maloleté deti. Agresívne správanie zo strany matky voči nemu, ale aj voči jeho sestre I. E., vyústilo až do podania trestného oznámenia z podozrenia spáchania trestného činu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a Trestného zákona (matka jej napísala denne aj 60 obťažujúcich sms správ a 20-krát jej telefonovala). Matka detí napáda nielen jeho, jeho sestru a matku, ale aj jeho priateľku. Naposledy sa stal incident, keď mal maloleté deti na víkend u seba a všetci boli u jeho sestry, keď ráno o 4.30 hod. sa všetci zobudili na to, ako matka vytrubuje pred domom a na výzvu, aby odišla neoprávnené vstúpila do dvora rodinného domu jeho sestry a keď ju sám posielal domov, na to reagovala neslušným a vulgárnym správaním sa a dokonca jeho sestra dostala od matky aj facku. Vo veci bola privolaná hliadka polície z Nových Zámok, ktorí v súvislosti s tým dopytovali aj maloleté deti, či chcú ísť domov s matkou, ktorí sa vyjadrili, že chcú zostať v jeho prítomnosti, pretože sa s ním cítia dobre a bezpečne. Na to aj samotná matka reagovala tak, že im pobalí veci a nech zostanú s ním. K poslednému konfliktu došlo 2.11.2014 vo večerných hodinách, keď maloleté deti matke po styku s nimi vrátil, táto mu začala vyvolávať, že si má prísť po deti, lebo nechcú s ňou byť, preto sa do bytu matky vrátil, ktorá ho tam však napadla, udrela ho a sotila na posteľ a vulgárne mu nadávala, že deti nikam nepustí, pričom svedkom všetkého boli aj maloleté deti. K tejto situácii v rodine bola opäť privolaná príslušná hliadka OO PZ. Napokon odvolateľ poukázal aj na skutočnosť, že matka je ambulantne liečená v psychiatrickej ambulancii MUDr.

D. B., pričom v auguste 2014 bola hospitalizovaná v Psychiatrickej nemocnici vo Veľkom Záluží. Má za to, že sú dané dôvody na nariadenie predbežného opatrenia - odovzdanie maloletých detí do jeho starostlivosti, vzhľadom k tomu, že maloleté deti sa v prítomnosti matky nachádzajú pod neustálym psychickým tlakom, čo môže u nich spôsobiť psychickú ujmu do budúcnosti.

Z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Galanta sp. zn. 24P/183/2014 vyplýva, že na súde sa vedie konanie na návrh navrhovateľa - otca maloletých detí proti odporkyni - matke maloletých detí o rozvod ich manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva. Predmetné konanie doposiaľ nie je právoplatne skončené, pričom z obsahu spisu vyplýva konečný návrh otca na úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode tak, že deti žiada zveriť do svojej starostlivosti a ich matku žiada zaviazat' platiť mu výživné v minimálnej výške. Z konania vyplýva stanovisko otca, že o maloleté deti sa dokáže riadne postarať, je zamestnaný s pravidelným príjmom, v spoločnej domácnosti žije so svojou priateľkou, ku ktorej sa presťahoval do K., kde chce, aby deti navštevovali aj základnú školu, už v tejto súvislosti rozprával aj so zástupkyňou školy. Otec potvrdil, že má pohyblivú pracovnú dobu, ale je dohodnutý so svojou priateľkou, že mu bude pomáhať v domácnosti. Sám aj zabezpečí to, aby deti naďalej navštevovali krúžky v V., kam ich bude vozit' on alebo jeho priateľka. Pre deti má vytvorené riadne podmienky.

Na dopyt súdu v tomto konaní podal písomnú správu ošetrojúci lekár matky maloletých MUDr. D. B., psychiater, z ktorej správy zo dňa 14.11.2014 vyplýva, že matka pravidelnejšie jeho ambulanciu navštevovala od mája 2014, kedy už vážne hrozil rozpad jej rodiny, užívala viacero psychofarmakologických liekov, pričom v ich užívaní nebola dôsledná, vyplýva to i z prepúšťacej správy z Veľkého Zálužia, kde bola hospitalizovaná v dňoch 28.7. až 21.8.2014. Posledná návšteva v ambulancii bola 25.8.2014, kedy manžel už od nej odišiel. Rodinné napätie, konfliktná atmosféra, jej afektívna labilita, krik, mrzutosť, výbušnosť, tendencia k nepriateľským postojom vážne poškodzujú zdravý vývoj jej maloletých synov. Myslí si však, že duševná porucha úplne nevyklučuje schopnosť zabezpečovať starostlivosť o deti. Zo samotnej prepúšťacej správy z hospitalizácie matky v Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie od 28.7.2014 do 21.8.2014 vyplýva nutnosť užívania medikácie v ambulantnej liečbe, odporúčanie pravidelných kontrol u ambulantného psychiatra s individuálnym terapeutickým vedením.

Zo správy z pohovoru s maloletými deťmi vykonaného kolíznym opatrovníkom na žiadosť súdu zo dňa 28.11.2014 je zrejmé, že pohovor s maloletými deťmi sa uskutočnil dňa 25.11.2014 na pôde základnej školy, ktorú navštevujú, bez prítomnosti rodičov, s pracovníkmi Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky. Z vyjadrenia maloletých detí vyplýva, že zo školskej družiny ich vyzdvihuje mama alebo babka, desiatu do školy im chystá mama, na vyučovanie sa pripravujú sami, pretože im mama povedala, že sú už dosť veľkí na to, aby sa s nimi učila. Mama pracuje v K. v V. a opatruje nejakých starých ľudí. Keď je mama doma, tak veľa času trávi za počítačom. Oni sa vtedy hrajú alebo pozerajú televízor. Mama im povedala, že im nedá jesť a budú v „týraní“, keď pôjdu k otcovi, nech sa najedia u neho a že ich otcova priateľka aj tak „vykopne“. Mama na nich doma niekedy kričí, niekedy ich zbije, keď sú zlí a niekedy aj keď nie sú zlí. Otec na nich nekričí, ani ich nebije. K otcovi chodievajú každý víkend, cítia sa tam dobre. Majú tam aj kamarátku J.. Je to dcéra otcovej priateľky a má 13 rokov. Veľmi dobre si rozumejú aj s otcovou priateľkou. S otcom a jeho priateľkou už riešili otázku ich zverenia do starostlivosti otca, na čo sa otec ako aj jeho priateľka vyjadrili, že by s ich zverením súhlasili. Na otázku detí či sa o tom rozprávali aj s mamou zhodne uviedli, že nie, pretože majú obavy z toho, že by ich mama už k otcovi viac nepustila. Obe deti sa zhodne vyjadrili, že by chceli ísť bývať k otcovi, cítia sa u neho dobre a sú si vedomí aj toho, že by museli zmeniť školu. S týmito okolnosťami nemajú žiadny problém. Zo správy kolízneho opatrovníka ďalej vyplýva, že obe deti sa počas pohovoru snažili spolupracovať, boli ústretové, reagovali spontánne. Počas rozhovoru reakcie maloletého V. boli veľmi emocionálne, často krát začínal vetu s prvkami prejavov plaču. Maloletý F. pôsobil kľudným dojmom a vždy potvrdil výpoveď svojho brata. Kolízny opatrovník v správe poukázal aj na to, že situácia v rodine už bola viackrát riešená za ich súčinnosti, pričom aj dňa 2.11.2014 ich o 19.00 hod. telefonicky kontaktovala štátna polícia, ktorá bola privolaná k incidentu v rodine E., kam sa dostavili a na mieste poskytli sociálne poradenstvo najskôr osobitne pre otca, matku a maloleté deti a následne pre všetkých spoločne. Maloleté deti po upokojení situácie zostali v domácnosti s matkou.

Z poslednej výpovede matky v konaní (pojednávane dňa 1.12.2014) vyplýva potvrdenie, že žiadne lieky neberie, nepotrebuje ich, je z nich ospalá, nemohla by sa o deti postarať a z emotívneho hľadiska je na deti kludná a keď ju nahnevajú a zakáže im, že nebudú chodiť na karate, za chvíľu ju to prejde a dovoľí im to. Nemá záujem ísť k lekárovi a ani si pýtať iné lieky, išla k nemu len preto, lebo si myslela, že jej pomôže, ale nestalo sa tak.

Podľa § 74 ods. 1 O.s.p. pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 102 ods. 1 O. s. p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkazy, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkazy. V záujme maloletého dieťaťa môže súd po začatí konania vo veci starostlivosti súdu o maloletých na návrh nariadiť predbežným opatrením účastníkovi, aby do času rozhodnutia vo veci úpravy pomerov maloletého dieťaťa zabezpečoval osobnú starostlivosť o dieťa, ktoré je v čase podania návrhu umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Ak súd rozhoduje o predbežnom opatrení podľa druhej vety, o návrhu na predbežné opatrenie rozhodne najneskôr do 30 dní od podania návrhu; ustanovenia § 75 až 77 sa použijú primerane.

V zmysle § 74 ods. 1 O.s.p. pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

V zmysle § 75 ods. 6 O.s.p. súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez výsluchu účastníkov. Podľa ods. 8 tohto ustanovenia o nariadení predbežného opatrenia rozhodne súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov.

Ust. § 76 ods. 1 O.s.p. zakotvuje demonštratívny výpočet možných predbežných opatrení čo do ich obsahu, je preto možné vydať predbežné opatrenie aj iného obsahu. Podľa písm. b) cit. ust. predbežným opatrením môže súd uložiť účastníkovi, aby odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd; alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

V zmysle § 75 ods. 5 ak sú rozhoduje o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 76 ods. 1 písm. b), rozhodne najneskôr do 7 dní od doručenia návrhu, ktorý má náležitosti podľa ods. 2.

V zmysle § 77 ods. 1 O.s.p. predbežné opatrenie zanikne, ak a) sa nepodá v súdom určenej lehote návrh na začatie konania, b) sa návrhu vo veci samej nevyhovelo, c) sa návrhu vo veci samej vyhovelo a uplynulo 30 dní od vykonateľnosti rozhodnutia vo veci, d) uplynul určený čas, po ktorý malo trvať.

V zmysle § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí dieťa do osobnej starostlivosti. Ust. § 24 až § 26 sa použijú primerane.

V zmysle § 24 ods. 1 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. V zmysle ods. 4 tohto ustanovenia súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a

vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi.

V každej veci týkajúcej sa maloletých detí dominuje záujem maloletého dieťaťa. Dosiachnutie účinnej ochrany záujmov maloletých detí je zabezpečené aj inštitútom predbežného opatrenia podľa Občianskeho súdneho poriadku.

Predbežné opatrenie slúži dočasnému zabezpečeniu ochrany porušených alebo ohrozených práv účastníkov konania a je namieste ho použiť tam, kde sa vyžaduje okamžitý zásah súdu. Z charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie, čo pre krátkosť času zvyčajne ani nie je dobre možné. Jedným z nevyhnutných predpokladov, za ktorých môže súd nariadiť predbežné opatrenie, je v zmysle § 74 ods. 1 O.s.p. potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania, ktorá nemusí vyplývať len z naliehavosti situácie, ale v prípade konania starostlivosti súdu o maloletých aj z existencie záujmu maloletého dieťaťa na danej dočasnej úprave pomerov. Naliehavosť potreby dočasnej úpravy pomerov predbežným opatrením v týchto konaniach ustupuje záujmu maloletého dieťaťa. A teda, ak je nariadenie predbežného opatrenia v záujme maloletého dieťaťa, nemusí byť nevyhnutne súčasne splnená aj podmienka naliehavosti potreby dočasnej úpravy. Uvedené akcentoval aj zákonodarca novelou Občianskeho súdneho poriadku uskutočnenou zákonom č. 388/2011 Z. z. účinným od 1.1.2012, kde podľa Dôvodovej správy k tomuto zákonu častým dôvodom nenariadenia predbežného opatrenia v konaniach starostlivosti súdu o maloletých bola skutočnosť, že navrhovateľ nevedel odôvodniť bezprostredne hroziacu ujmu, hoci inak navrhované opatrenie bolo v záujme maloletého dieťaťa. Preto pri nariaďovaní predbežného opatrenia v týchto konaniach od 1.1. 2012 nie je potrebné odôvodňovať nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, postačuje odôvodnenie záujmu maloletého dieťaťa na dočasnej úprave pomerov. V konaniach starostlivosti súdu o maloletých by preto súd mal pristúpiť k nariadeniu predbežného opatrenia nielen v prípadoch, ak riešenie situácie neznesie odklad, ale aj v prípade, ak je úprava predbežným opatrením v záujme maloletého dieťaťa.

Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnyymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni.

Podľa čl. 12 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa za tým účelom sa dieťaťu poskytuje najmä možnosť, aby sa vypočulo v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka, a to buď priamo, alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

Prijatím Dohovoru o právach dieťaťa sa jednotlivé štáty zaviazali, že ich činnosť bude v súlade s najlepším záujmom dieťaťa a ostatnými článkami Dohovoru. Deti, na rozdiel od dospelých, nemajú možnosť za svoje práva bojovať, svoje práva uplatňovať a vyžadovať žiadnym legitímnym spôsobom, preto deti potrebujú ochranu a špeciálnu starostlivosť, akú dospelí nepotrebujú. V zmysle citovaných článkov Dohovoru aj maloleté dieťa má právo povedať svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú a jeho názor musí byť braný vážne.

Vyhodnotiac všetky vyššie uvedené dosiaľ osvedčené relevantné skutočnosti a okolnosti daného prípadu i odvolací súd zhodne s prvostupňovým dospel k záveru, že v danom prípade boli naplnené podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom E.. Za základnú skutočnosť potrebnú pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému

sa má poskytnúť predbežná ochrana, je potrebné považovať to, že od augusta 2014 rodičia maloletých detí spolu nežijú, pričom otec zo spoločnej domácnosti odišiel a presťahoval sa k svojej priateľke, u ktorej žije doposiaľ, deti zostali s matkou, s čím však otec nesúhlasí, z čoho potom vyplýva potreba rozhodnutia o úprave výkonu práv a povinností k maloletým. Z obsahu spisu, predovšetkým z listinných dokladov nachádzajúcich sa v pripojenom rozvodovom spise účastníkov, je zjavné, že domáce prostredie detí (posledná spoločná domácnosť oboch rodičov, ktorú otec opustil a zostali v nej maloleté deti len s matkou) je narušené nestabilným správaním sa matky, ktorá je afektívne labilná s prejavmi kriku, mrzutosti, výbušnosti, s tendenciou k neprijateľným postojom, i keď ambulantne sledovaná ošetrojúcim psychiatrom, avšak s nedôsledným užívaním naordinovaných liekov, čo matka sama potvrdila aj v rozvodom konaní, dokonca s uvedením, že v súčasnosti lieky neberie vôbec, pretože ich podľa jej názoru nepotrebuje. Kolízny opatrovník pritom zistil aj stanovisko maloletých, ktorí sa vyjadrili, že chcú bývať radšej s otcom u jeho priateľky, s ktorou si veľmi dobre rozumejú, kde sa cítia dobre a to aj pokiaľ by museli zmeniť školu, pričom aj sami popísali nestabilné správanie sa matky, ktorej svoj postoj nepovedali, pretože sa báli, že by ich mama k otcovi viac nepustila. Týmto potom možno považovať za osvedčené, že doterajšie prostredie nemá pozitívny vplyv na zdravý vývoj detí, nezakladá predpoklad pokojnej atmosféry, čomu svedčí popísané stanovisko detí, ako aj nezodpovedný prístup matky k liečbe, preto sa skutočne javí potrebné zabezpečiť deťom pokojné a bezpečné prostredie pre výchovu a vývoj, ktoré majú v súčasnosti práve u otca. Dôležité je aj to, že deti prejavili záujem byť s otcom aj napriek potrebe zmeny bydliska, školy a tým aj kamarátov (otec býva v inej obci) a potvrdili aj pozitívne väzby na nové rodinné prostredie otca, ktorého nedostatky (podmienky v domácnosti) neboli v konaní relevantne spochybnené ako kolíznym opatrovníkom, tak ani matkou. Tu preto treba prihliadnúť aj na samotné rozhodnutie maloletých (§ 100 ods. 3 O.s.p. a § 43 ods. 1 Zákona o rodine), ktorých voľba sa javí ako spontánna bez známok ovplyvňovania ich v tomto rozhodnutí. Tým bol naplnený i druhý z predpokladov pre nariadenie predbežného opatrenia o odovzdaní maloletých do dočasnej starostlivosti otca, a to nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy záujmom dieťaťa.

Žiada sa tiež zdôrazniť, že pri nariadení predbežného opatrenia súd nemusí a pre krátkosť času ani nemôže vykonávať dokazovanie v rovnakej forme a rozsahu ako pri rozhodovaní vo veci samej a preto prvostupňový súd správne rozhodol na základe v spise osvedčených skutočností. V konaní vo veci samej bude vykonané riadne dokazovanie, v rámci ktorého prichádza do úvahy aj prípadné nariadenie znaleckého dokazovania znalcom z odboru detskej psychológie, budú náležite zistené všetky rozhodujúce skutočnosti a súd bude môcť vo veci meritórne rozhodnúť, sledujúc pritom primárne záujem maloletých detí.

Keďže predbežné opatrenie sa vydáva vo forme uznesenia, ktoré je priamo zo zákona v zmysle § 171 ods. 2 O.s.p. vykonateľné v danom prípade doručením, bez ohľadu na to, že nenadobudlo právoplatnosť, bolo nadbytočným vo výroku uvádzať, že predbežné opatrenie nadobúda účinnosť dňom doručenia rozhodnutia, rovnako ako vo výroku uvádzať jeho účinnosť do právoplatnosti rozhodnutia o rozvode, to navyše v rozpore so znením cit. § 77 ods. 1 O.s.p., v ktorom je upravený zánik predbežného opatrenia zo zákona, pričom v danom prípade nebol osobitný dôvod jeho trvanie resp. zánik upravovať odlišne.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu potom bolo dôvodné, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v časti predbežného zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti otca ako v podstate vecne správne potvrdil, pričom iba nepresná formulácia výroku v tejto časti podľa predtým i následne uvedeného si vyžiadala jeho formálnu zmenu v zmysle § 220 O.s.p. Správne má byť uloženie odovzdania detí matkou otcovi do dočasnej starostlivosti, keďže v čase rozhodovania súdu, vychádzajúc z osvedčeného, deti žijú v domácnosti s matkou, s otcom sa len cez víkendy stýkajú, i s poukazom na znenie cit. § 76 ods. 1 O.s.p., napokon vychádzajúc aj zo samotného petítu návrhu na nariadenie predbežného opatrenia (otec žiada deti matkou mu odovzdať do dočasnej starostlivosti),

Pokiaľ ide o uznesenie súdu prvého stupňa v časti predbežnej úpravy výživného (matka v odvolaní nesúhlasila s rozhodnutím ako celkom), tu odvolací súd nemôže prehliadnúť, že otec sa takejto predbežnej úpravy návrhom na nariadenie predbežného opatrenia vôbec nedomáhal a pokiaľ súd prvého stupňa považoval za potrebné tak rozhodnúť bez návrhu, mal si sám uznesením zmysle § 102 ods. 2 v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p., začať konanie, čo sa nestalo.

Podľa § 212 ods. 3 O.s.p. na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Z citovaného ustanovenia potom vyplýva, že odvolací súd musí vždy rešpektovať procesno-právne vady konania pred súdom prvého stupňa, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Ak potom súd podľa § 81 ods. 1 O.s.p. nezačal ex offio uznesením konanie o predbežnej úprave výživného na maloleté deti, pričom o nej rozhodol bez návrhu, zaťažil konanie vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie v tejto časti veci, a dopustil sa takého procesného pochybenia, pre ktoré je potrebné jeho rozhodnutie v tejto časti podľa § 221 ods. 1 písm. e) O.s.p. zrušiť. Ak výživne nebude matkou dobrovoľne plnené môže otec, prípadne aj kolízny opatrovník podať návrh na nariadenie takéhoto predbežného opatrenia, prípadne aj súd sám môže začať konať o jeho nariadenie.

O trovách konania bolo rozhodnuté s použitím § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p. a v odvolacom konaní s použitím ust. § 224 ods. 1 O.s.p.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.